

# Saksframlegg

## Saksgang:

| Møte                     | Møtedato         |
|--------------------------|------------------|
| Styret Helse Sør-Øst RHF | 12. februar 2026 |

## Sak 006-2026

**Budsjett 2026 – fordeling av midler etter Stortingets behandling av forslag til statsbudsjett 2026, Innst. 11 S (2025-2026)**

## Forslag til vedtak:

Styret godkjenner følgende fordeling av endret basisbevilgning til Helse Sør-Øst RHF på 190,4 millioner kroner, i henhold til budsjettforliket for 2026, Innst. 11 S (2025-2026).

| Tall i tusen kroner               | Beløp   |
|-----------------------------------|---------|
| Akershus universitetssykehus HF   | 35 397  |
| Oslo universitetssykehus HF       | 16 485  |
| Sunnaas sykehus HF                | -104    |
| Sykehuset Innlandet HF            | 23 451  |
| Sykehuset i Vestfold HF           | 15 383  |
| Sykehuset Telemark HF             | 12 001  |
| Sykehuset Østfold HF              | 22 174  |
| Sørlandet sykehus HF              | 21 071  |
| Vestre Viken HF                   | 31 361  |
| Helse Sør-Øst RHF                 | -6 398  |
| Sum helseforetak                  | 170 821 |
| Betanien Hospital                 | 270     |
| Diakonhjemmet sykehus             | 8 418   |
| Lovisenberg Diakonale Sykehus     | 10 752  |
| Revmatismesykehuset               | 139     |
| Sum private ideelle sykehus       | 19 579  |
| Sum Helse Sør-Øst foretaksgruppen | 190 400 |

Hamar, 5. februar 2026

Terje Rootwelt  
administrerende direktør

## 1. Hva saken gjelder

I sak 130-2025 *Budsjett 2026 – fordeling av midler til drift og investeringer* vedtok styret fordeling av midler slik de var foreslått bevilget i Helse- og omsorgsdepartementets budsjettproposisjon for 2026, Prop. 1 S (2025-2026). Vedtaket ble gjort med forbehold om Stortingets budsjettvedtak.

I Stortingets behandling av Prop. 1 S (2025-2026), jf. Innst. 11 S (2025-2026) *Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2026, kapitler under Helse- og omsorgsdepartementet (rammeområde 15)*, er Helse Sør-Øst RHF bevilget 190,4 millioner kroner i økt basisbevilgning. I denne saken foreslås fordeling av bevilgningen.

## 2. Hovedpunkter og vurderinger av handlingsalternativer

Stortinget har samlet sett økt basisbevilgningen til Helse Sør-Øst RHF med 190,4 millioner kroner sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett 2026. Tabell 1 oppsummerer endringene. De ulike forholdene omtales i det videre.

|                                                   |            |
|---------------------------------------------------|------------|
| Basisbevilgning 2026 før Innst. 11 S (2025-2026)  | 95 138 348 |
| Endringer som følge av Innst. 11 S (2025-2026)    |            |
| Styrking psykisk helse, rus og vold (døgnplasser) | 54 650     |
| Styrking av sykehusene (aktivitetsvekst)          | 207 600    |
| Økning i ikke møtt-gebyr, somatikk                | -17 200    |
| Kutt i konsulentbruk                              | -54 650    |
| Basisbevilgning 2026                              | 95 328 748 |

Tabell 1. Endring i basisbevilgningen til Helse Sør-Øst RHF 2026 sammenlignet med saldert budsjett 2026 (Prop. 1 S 2025-2026), i tusen kroner.

### Styrking psykisk helse, rus og vold (døgnplasser)

Helse Sør-Øst RHF er bevilget 54,7 millioner kroner for å etablere flere døgnplasser innen psykisk helse, rus og vold. Stortingets flertall viste i den forbindelse til at det er stort behov for å styrke antall døgnplasser i psykisk helsevern, særlig i voksenpsykiatrien, men også i barne- og ungdomspsykiatrien, og at det nå legges til rette for en økning i 2026. Flertallet viser til behovet for å bygge opp et sikkerhetspsykiatrisk tilbud til barn og sikkerhetsboliger for voksne, og at disse midlene også kan brukes til dette.

I oppdragsdokumentet for 2026 bes de regionale helseforetakene om å sikre en årlig økning i døgnkapasitet i psykisk helsevern for voksne i tråd med framskrivningsmodellen og egne regionale planer. De regionale helseforetakene skal øke døgnkapasiteten minimum i tråd med planene, enten i egenregi eller gjennom kjøp hos private.

Midlene foreslås fordelt til helseforetakene og de private ideelle sykehusene med opptaksområde etter behovsandeler for psykisk helsevern voksne/tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

### **Styrking av sykehusene (aktivitetsvekst)**

I Prop. 1 S (2025-2026) ble det lagt til rette for en vekst i pasientbehandling på 1,4 prosent i 2026. Demografisk betinget behovsvekst var også anslått til 1,4 prosent. Helse Sør-Øst RHF anslo at realveksten i midler til pasientbehandling i Prop. 1 S (2025-2026), sammenlignet med anslag på statens regnskap for 2025, var 1,3 prosent.

I budsjettforliket er basisbevilgningen til Helse Sør-Øst til aktivitetsvekst økt med 207,6 millioner kroner. Bevilgningen kommer i tillegg til 1 183 millioner kroner bevilget i Prop. 1 S (2025-2026), slik at samlet bevilgning til generell aktivitetsvekst i 2026 tilsvarer 1 391 millioner kroner. I tillegg til økt basisbevilgning kommer vekst i aktivitetsbaserte inntekter, og overslagsbevilgningene i statsbudsjettet over post 76, 77 og 80 økes også som en del av budsjettforliket.

Styrkingen til aktivitetsvekst medfører at realveksten i 2026 anslås til 1,4 prosent. Dette er tilsvarende som målet for vekst i pasientbehandling og anslag på demografisk betinget behovsvekst.

Det foreslås at 207,6 millioner kroner til aktivitetsvekst ved helseforetak og sykehus fordeles etter etablerte prinsipp mellom tjenesteområdene etter andel i inntektsmodellen, og mellom helseforetakene og sykehusene etter behovsandelene i inntektsmodellen (vektet behovsandel) for 2026. For de private ideelle sykehusene uten opptaksområde foreslås det at midlene til aktivitetsvekst blir fordelt etter andel basisramme.

### **Økning i ikke møtt-gebyr innenfor somatikken**

Basisbevilgningen til Helse Sør-Øst RHF foreslås redusert med 17,2 millioner kroner som følge av en økning i ikke møtt-gebyret innenfor somatikken. Reduksjonen kommer i tillegg til reduksjonen på 16,9 millioner kroner i Prop. 1 S (2025-2026), som gjaldt både somatisk poliklinikk og poliklinikk innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Samlet vil ikke-møtt-gebyret i somatikk økes med 381 kroner i 2026. Stortingets flertall er enige om at helsetjenesten innenfor lovens rammer bør vise skjønn i illeggelsen av ikke møtt-gebyr også for somatiske tjenester til personer med ruslidelse og psykisk sykdom.

Det foreslås at bevilgningsreduksjonen på 17,2 millioner kroner tilordnes helseforetakene og sykehusene med opptaksområdeansvar etter behovsandeler somatikk, og andel basisramme til de tre private ideelle sykehusene uten opptaksområdeansvar og Sunnaas sykehus HF. Omleggingen forutsettes økonomisk nøytral for helseforetak og sykehus.

### **Kutt i konsulentbruk i helseforetakene**

Basisbevilgningen til Helse Sør-Øst RHF er redusert med 54,7 millioner kroner for å redusere konsulentbruk i helseforetakene. I Prop. 1 S (2025-2026) fikk Helse Sør-Øst RHF et effektiviseringskrav på administrasjon med 105 millioner kroner i 2026. Helse Sør-Øst RHF foreslår å tilordne reduksjon i basisbevilgning for konsulentbruk til helseforetakene, private ideelle sykehus og det regionale helseforetaket etter andel basisramme.

Det foreslås videre at Sykehuspartner HF og Sykehusapotekene HF pålegges et effektiviseringskrav på 0,05 prosent av budsjettert omsetning i 2026 som skal reflekteres i reduserte tjenestepreiser. Det prosentvise kravet er et anslag som søker å likebehandle disse helseforetakene med resten av foretaksgruppen hva gjelder krav til redusert konsulentbruk.

### **Bevilgningsendringer på øvrige poster**

Nedenfor oppsummeres bevilgningsendringer på øvrige poster:

- Post 76 Innsatsstyrt finansiering (overslagsbevilgning). Posten foreslås økt med 81,3 millioner kroner for å styrke sykehusene.
- Post 77 Laboratorie- og radiologiske undersøkelser (overslagsbevilgning). Det foreslås å øke egenandelen for bildediagnostikk med 100 kroner, som gir en reduksjon på 163 millioner kroner i overslagsbevilgningen over post 77. Helse Sør-Øst RHF forutsetter nøytral effekt av denne endringen, som innebærer en flytting av midler fra en inntektspost til en annen. Økningen i egenandel gir en kostnadsdekkende betaling, slik at forslaget ikke skal redusere sykehusenes handlingsrom. I tillegg foreslås posten økt med 11,3 millioner kroner for å styrke sykehusene.
- Post 80 Kompensasjon for mva. (overslagsbevilgning). Posten foreslås økt med 25 millioner kroner for å styrke sykehusene.

### **Sunnaas sykehus HF**

Sunnaas sykehus HF har ikke opptaksområdeansvar, men ansvar for kompleks rehabilitering i Helse Sør-Øst. Helseforetakets basisramme fastsettes etter en egen vurdering i forbindelse med økonomisk langtidsplan, og basisrammen stadfestes i årlige budsjett. Det er vurdert at Sunnaas sykehus HF sin basisramme for 2026 ikke bør endres som følge av økt bevilgning til aktivitetsvekst eller kutt for konsulentbruk. Helseforetaket får et trekk i basisrammen for økning i ikke møtt-gebyr da det forutsettes at dette trekket motsvares av en økt inntekt.

### Samlet fordeling av endret basisbevilgning

Endret basisbevilgning etter Stortingets behandling av budsjett 2026 foreslås tildelt helseforetakene, de private ideelle sykehusene og Helse Sør-Øst RHF som vist i tabell 2.

| Tall i tusen kroner               | Styrking psykisk helse, rus og vold (døgnplasser) | Styrking av sykehusene (aktivitets-vekst) | Økning ikke møtt-gebyr, somatikk | Kutt i konsulent-bruk | Sum basis-bevilgning |
|-----------------------------------|---------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------|-----------------------|----------------------|
| Akershus universitetssykehus HF   | 10 649                                            | 35 429                                    | -3 044                           | -7 636                | 35 397               |
| Oslo universitetssykehus HF       | 4 961                                             | 22 204                                    | -1 625                           | -9 054                | 16 485               |
| Sunnaas sykehus HF                | 0                                                 | 0                                         | -104                             | 0                     | -104                 |
| Sykehuset Innlandet HF            | 5 861                                             | 25 081                                    | -2 018                           | -5 473                | 23 451               |
| Sykehuset i Vestfold HF           | 4 164                                             | 16 245                                    | -1 382                           | -3 644                | 15 383               |
| Sykehuset Telemark HF             | 3 073                                             | 12 611                                    | -1 030                           | -2 653                | 12 001               |
| Sykehuset Østfold HF              | 5 936                                             | 22 999                                    | -1 916                           | -4 845                | 22 174               |
| Sørlandet sykehus HF              | 5 723                                             | 22 025                                    | -1 783                           | -4 894                | 21 071               |
| Vestre Viken HF                   | 8 159                                             | 33 101                                    | -2 811                           | -7 088                | 31 361               |
| Helse Sør-Øst RHF                 | 0                                                 | 0                                         | 0                                | -6 398                | -6 398               |
| Sum helseforetak                  | 48 525                                            | 189 695                                   | -15 714                          | -51 685               | 170 821              |
| Betanien Hospital                 | 0                                                 | 398                                       | -33                              | -95                   | 270                  |
| Diakonhjemmet sykehus             | 2 410                                             | 8 019                                     | -703                             | -1 308                | 8 418                |
| Lovisenberg Diakonale Sykehus     | 3 715                                             | 9 279                                     | -732                             | -1 510                | 10 752               |
| Revmatismesykehuset               | 0                                                 | 209                                       | -18                              | -52                   | 139                  |
| Sum private ideelle sykehus       | 6 125                                             | 17 905                                    | -1 486                           | -2 965                | 19 579               |
| Sum Helse Sør-Øst foretaksgruppen | 54 650                                            | 207 600                                   | -17 200                          | -54 650               | 190 400              |

Tabell 2. Fordeling av bevilgninger i budsjettforliket for 2026, Innst. 11 S (2025-2026)

### 3. Administrerende direktørs anbefaling

Økt basisbevilgning på 54,7 millioner kroner til å styrke døgnplasser innen psykisk helse, rus og vold foreslås fordelt etter behovsandeler for psykisk helsevern voksne og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Økt basisbevilgning med 207,6 millioner kroner til å finansiere økt aktivitet (styrking av sykehusene) foreslås fordelt til helseforetakene og de private ideelle sykehusene med opptaksområde etter vektete behovsandeler i inntektsmodellen for 2026. For de private ideelle sykehusene uten opptaksområde fordeles midlene etter andel basisramme.

Reduksjonen i basisbevilgning på 54,7 millioner kroner for å redusere konsulentbruk foreslås tilordnet helseforetakene, de private ideelle sykehusene og det regionale helseforetaket etter andel basisramme. Det foreslås videre at Sykehuspartner HF og Sykehusapotekene HF også får et krav til reduserte konsulentkostnader.

Reduksjon i basisbevilgningen på 17,2 millioner kroner som følge av en økning i ikke møtt-gebyret innenfor somatikken foreslås tilordnet helseforetakene og sykehusene med opptaksområdeansvar etter behovsandel somatikk, og andel basisramme til de tre private ideelle sykehusene uten opptaksområdeansvar og Sunnaas sykehus HF.

Administrerende direktør anbefaler at styret slutter seg til fordelingen av bevilgningen som foreslått i denne saken.

Trykte vedlegg:

- Ingen

Utrykte vedlegg:

- Ingen